

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 378/2024-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, Mýtna 48, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 9CoPr/7/2021-161 z 28. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9CoPr/7/2021-161 z 28. apríla 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej trovy vzniknuté v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka iniciovala na Okresnom súde Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) pracovnoprávny spor, v ktorom sa na žalovanej Prima banke Slovensko, a.s. (ďalej len „žalovaná“), domáhala určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy. Predmetom sporu bolo posúdenie (ne)platnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a okamžitým skončením. Dôvodom výpovede bolo odmietnutie sťažovateľky plniť pridelené pracovné úlohy, čo vyústilo do výpovede danej na základe § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. Vzhľadom na opakované odmietanie výkonu práce sťažovateľkou po doručení

výpovede došlo k okamžitému skončeniu pracovného pomeru z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.

3. Okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol s tým, že pri preložení sťažovateľky z pôvodného pracoviska odboru platobného styku na odbor vymáhania pohľadávok sa nevyžadovala dohoda prezumovaná v § 54 Zákonníka práce. Išlo o preloženie zamestnanca v rámci druhu práce v súlade s popisom pracovného miesta z 9. januára 2015. Druh práce na oboch pracoviskách súvisel s účtovaním a monitorovaním platieb klientov, resp. dlžníkov žalovanej, pri ich spracúvaní sa používal identický interný počítačový systém a išlo o práce, ktoré boli z veľkej časti obsahovo súvisiace. Pri zadávaní pracovných úloh tak nedošlo k excesu z druhu práce dojednaného v pracovnej zmluve. Pokiaľ sťažovateľka následne odmietala vykonávať pridelenú prácu, porušila pracovnú disciplínu. Keďže práce odmietala vykonávať aj po viacnásobnom upozornení na možné porušenie pracovnej disciplíny, následné ukončenie pracovného pomeru výpoveďou, resp. okamžitým skončením pracovného pomeru súd považoval za zákonné.

4. Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, stotožniac sa s jeho skutkovými a právnymi závermi. Pokiaľ sťažovateľka argumentovala tým, že malo dôjsť k zmene obsahu pracovnej zmluvy, ak mala byť preradená na iné oddelenie, resp. obsahom jej náplne práce mali byť iné úlohy, tak z vykonaného dokazovania okresnému súdu nevyplývalo, že by mal zamestnávateľ v tomto prípade dohodnúť zmenu obsahu pracovnej zmluvy, pretože práce, ktoré mala sťažovateľka vykonávať, boli obsahovo totožné s prácami, ktoré dovtedy vykonávala v súlade s pracovnou zmluvou.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Tvrdila, že krajský súd sa vôbec nezaoberal dôvodmi odvolania, rezignoval na riadne zistenie skutku, ktorý bol dôvodom výpovede, resp. okamžitého skončenia pracovného pomeru, a namietala i to, že krajský súd nezopakoval proces dokazovania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 2 Cdo/174/2022 z 28. februára 2024 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) zamietol dovolanie sťažovateľky podľa § 448 CSP, keď síce konštatoval jeho prípustnosť, ale súčasne ho vyhodnotil ako nedôvodné. Proti rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľka ústavnú sťažnosť nepodala.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti detailne popisuje skutkový stav veci a následne uvádza skutkové a právne závery všeobecných súdov. Krajský súd podľa jej názoru rezignoval na správne zistenie skutkového stavu a odvolanie vybavil len formálne. Sťažovateľka v odvolaní tvrdila, že okresný súd nevymedzil presne a nezameniteľne skutok, ktorý bol dôvodom výpovede. S touto časťou odvolania sa odvolací súd nezaoberal vôbec. Krajský súd rezignoval aj na skutočné zistenie obsahu pracovnej náplne sťažovateľky po dobu jej zamestnania u žalovanej. Za absurdné a v rozpore s akoukoľvek logikou považuje vyhodnotenie výpovede svedka súdom prvej inštancie. Napriek odvolacej námietke sťažovateľky o tom, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno v otázke zákonnosti výpovede a okamžitého skončenia pracovného pomeru, ako aj namietanému očividnému

nesprávne hodnoteniu vykonaných dôkazov krajský súd nezopakoval dokazovanie. Stotožnil sa so skutkovými závermi súdu prvej inštancie a rezignoval na svoju povinnosť zistiť procesnú pravdu v konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu, resp. práva spravodlivé súdne konanie, pretože krajský súd sa v rámci napadnutého rozsudku nevysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami sťažovateľky dostatočne a presvedčivo.

9. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého má sťažovateľ právo domáhať sa ochrany práv a slobôd pred ústavným súdom iba v prípade, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Bez potreby detailnejšieho posudzovania námietok sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že nosný dôvod podanej ústavnej sťažnosti v zásade zodpovedá dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* [odmietnutia spravodlivosti (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017)]. I namietaná nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je spôsobilá preukázať nesprávny procesný postup súdu, ktorým došlo k znemožneniu uplatnenia procesných práv v intenzite zakladajúcej porušenie práva na spravodlivý proces, a i takáto „iná vada“ zodpovedá dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a podlieha dovolaciemu prieskumu (bližšie pozri II. ÚS 120/2020, IV. ÚS 314/2020).

11. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Dovolacie námietky,

ktoré sa argumentačne výrazne prekrývajú s ústavnou sťažnosťou, už teda boli predmetom preskúmania najvyšším súdom predovšetkým z hľadiska posudzovaného dovolacieho dôvodu zmätočnosti, a najvyšší súd o podanom mimoriadnom opravnom prostriedku rozhodol rozsudkom z 28. februára 2024, ktorý sťažovateľka nenapadla ústavnou sťažnosťou. Ak teda právny poriadok umožňoval sťažovateľke domôcť sa ochrany základných práv proti ich porušeniu rozsudkom krajského súdu v dovolacom konaní, potom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy niet právomoci ústavného súdu na poskytnutie takejto ochrany. Na spresnenie ústavný súd dodáva, že sťažovateľka by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohla uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022, ZNaU 84/2022), takéto námietky však v ústavnej sťažnosti sťažovateľka neidentifikovala, resp. nemožnosť obrátiť sa s takýmto druhom námietky na dovolací súd ani netvrdí.

12. Uvedenej procesnej situácii potom zodpovedá aplikácia § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

13. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

14. V nadväznosti na už uvedený záver je potrebné doplniť, že jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene. Prijatiu ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie teda bráni i oneskorenosť jej podania.

15. Ako vyplýva z príloh priložených k ústavnej sťažnosti, rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 30. mája 2022. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 12. júna 2024, t. j. celkom zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty od právoplatnosti napadnutého rozsudku sťažovateľke. Pokiaľ sťažovateľka v súvislosti so zachovaním lehoty argumentuje § 124 poslednou vetou zákona o ústavnom súde, v súlade s aktuálnou judikatúrou ústavného súdu (napr. IV. ÚS 404/2022, ZNaU 84/2022) účelom tohto ustanovenia je umožniť uplatnenie v ústavnej sťažnosti tých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku, čo nezodpovedá reáliám dotknutého konania a sťažovateľka to ani netvrdí.

16. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol aj podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene. Pre úplnosť je potrebné dodať, že včasnosť ústavnej sťažnosti by bolo možné konštatovať len vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu, ktoré (ako už bolo uvedené), sťažovateľka ústavnou sťažnosťou nenapadla.

17. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27 júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu